

Základní škola a Mateřská škola Brno, Pastviny 70

příspěvková organizace

Pastviny 70, 624 00 Brno

www.zspastviny.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

Ředitelka školy: Mgr. Gabriela Kuběnová

Zpracovaly: Mgr. Kateřina Černá, školní metodička prevence pro 1. stupeň

Mgr. Vendula Petrovská, školní metodička prevence pro 2. stupeň

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. Identifikační údaje školy.....	3
3. Charakteristika školy	5
4. Analýza výchozí situace	7
5. Cíle MPP	8
5.1. Dlouhodobé cíle	8
5.2. Krátkodobé cíle	8
6. Realizace MPP	9
6.1. Trvalé úkoly pedagogických pracovníků	9
6.2. Metodické, učební materiály a další pomůcky	10
6.3. Metody a formy práce	10
6.4. Spolupráce se zákonnými zástupci	11
6.5. Preventivní programy a jednorázové akce	11
6.6. Prevence jako součást výuky	14

1. ÚVOD

Minimální preventivní program (dále rovněž „MPP“) ve školním roce 2024/2025 vychází z metodického doporučení a metodických pokynů v oblasti primární prevence rizikového chování, schváleného vedením MŠMT pod č. j. 21291/2010-28.

MPP je zpracován na jeden školní rok v souladu s platnými právními předpisy a na základě příslušných metodických pokynů. Podle MPP se uskutečňují veškeré preventivní aktivity a na jeho realizaci se podílí celý pedagogický sbor a odborníci, kteří se zabývají prevencí rizikového chování (popř. také zákonní zástupci).

MPP je určen žákům a také pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy. Má vést ve svých důsledcích k jejímu pozitivnímu klimatu. Tento program by měl zároveň eliminovat kázeňské problémy žáků ve škole i mimo ni.

2. Identifikační údaje školy

Název školy	Základní škola a Mateřská škola Brno, Pastviny 70, příspěvková organizace
Adresa školy	Pastviny 70, 624 00 Brno-Komín
E-mail	sekretarka@zspastviny.cz
www stránka	www.zspastviny.cz
Telefon	541 223 119
Ředitelka školy	Mgr. Gabriela Kuběnová
E-mail	kubenova@zspastviny.cz

Zástupkyně ředitelky	Mgr. Lada Mazálková
E-mail	mazalkova@zspastviny.cz
Zástupkyně ředitelky pro Montessori	Mgr. Martina Bláhová
E-mail	blahova@zspastviny.cz
Zástupkyně ředitelky pro Školní poradenské pracoviště a výchovná poradkyně pro II. st.	RNDr. Renata Závodná
E-mail	zavodna@zspastviny.cz
Školní metodička prevence pro I. st.	Mgr. Kateřina Černá
E-mail	cerna@zspastviny.cz
Školní metodička prevence pro II. st.	Mgr. Vendula Petrovská
E-mail	petrovska@zspastviny.cz
Výchovná poradkyně pro I. st.	Mgr. Lenka Adámková
E-mail	adamkova@zspastviny.cz
Školní psycholožka	Mgr. Dušana Jurková
E-mail	jurkova@zspastviny.cz
Speciální pedagožka	Mgr. Vendula Petrovská
E-mail	petrovska@zspastviny.cz

3. Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Pastviny 70 je sídlištní škola, která se nachází na okraji městské části Brno Komín na rozlehlých pozemcích blízko zeleně.

Škola využívá multifunkční školní a dopravní hřiště, plavecký bazén a dvě tělocvičny. ZŠ a MŠ Pastviny 70 je úplná základní škola, která sdružuje mateřskou školu, základní školu pro první a druhý stupeň, školní družinu a školní jídelnu. Specifikem naší školy jsou třídy s Montessori výukou, které jsou věkově smíšené a nyní jsou jak na prvním, tak na druhém stupni.

Od září školního roku 2013/14 je na prvním stupni zařazena výuka matematiky dle metody profesora Hejného, která je aplikována v první a druhé třídě. Následně se přechází na matematiku vyučovanou klasickou metodou.

ZŠ a MŠ Pastviny 70 má statut Fakultní školy PdF MU.

	Počet tříd	Počet ročníků	Počet žáků	Průměrný počet žáků na třídu	Kapacita školy
1.stupeň	20	5	483	24	
2.stupeň	15	4	318	21	
Celkem	35	9	801		850

Montessori pedagogika

Jde o promyšlený a ověřený vzdělávací systém, zahrnující speciální výukové pomůcky, které v dětech podporují přirozenou potřebu se učit. Bezpečné prostředí, kde učitel je nejen přirozenou autoritou, ale i partnerem, který pomáhá dětem rozvinout jejich vrozené schopnosti. Citlivý přístup založený na respektu a vzájemné komunikaci mezi učitelem a dítětem a také mezi dětmi navzájem. Systém, který vede k samostatnosti, zodpovědnosti a spolupráci. Montessori podporuje celkový rozvoj osobnosti dítěte (intelektuální, emocionální, praktické dovednosti, sociální vnímání). Školní práce probíhá převážně v tzv. „trojročích“ a v souladu s požadavky na základní vzdělávání (RVP ZV a ŠVP). Výuka probíhá ve věkově smíšených třídách a je zaměřena na:

- Práci s výukovými pomůckami (s prožitkem a všemi smysly)
- Využívání projektového vyučování
- Vzájemnou spolupráci s rodinami žáků, pravidelné konzultace
- Propojenost výuky s reálným životem (exkurze, výukové programy probíhající za hranicí školní budovy)

Hejného matematika

Tato matematika staví na dětské tvořivosti a přirozené touze poznávat – učitel nechává žáky objevovat a samostatně hledat řešení. Hejného metoda podporuje aktivitu, samostatné hledání podstaty věci a logických vztahů, děti nejsou příjemci hotových poznatků, algoritmů, vzorců či pouček, ale samy aktivně zkoumají, a postupně tak poznávají a objevují celý svět matematiky, a to hravou formou.

Školní poradenské pracoviště

Od školního roku 2016/2017 funguje na naší škole Školní poradenské pracoviště, jehož kolektiv tvoří školní psycholog a vždy dva školní metodici prevence (jeden pro první stupeň a jeden pro druhý stupeň), výchovní poradci (taktéž pro první a druhá stupeň zvlášť) a speciální pedagogové. Od školního roku 2019/2020 je nově jmenována zástupkyně ředitelky pro ŠPP. Od školního roku 2022/2023 je na škole zástupkyně ředitelky školy pro Montessori a funkce školní speciální pedagožky. Hlavním cílem všech pracovníků ŠPP je prevence a řešení problémů vzniklých v průběhu školního roku. Všichni členové ŠPP spolu úzce spolupracují nejen při prevenci, ale i při řešení daných problémů. Pracují navzájem spolu, s rodiči, s vedením školy a případně s příslušnými organizacemi, které se zabývají sekundární prevencí. V případě výskytu závažného problému třídní učitel informuje členy poradenského pracoviště a vedení školy. Podle závažnosti problému se členové ŠPP dohodnou na jeho řešení. Probíhají také pravidelné porady celého týmu poradenského pracoviště, na kterých se řeší aktuální témata.

4. Analýza výchozí situace

Prioritou prevence ve škole je nastavit žákům vzorce správného chování, nastolit správný hodnotový systém a respektování pravidel. Rozvíjet a podporovat žáky ve volnočasových aktivitách a preventivně působit při experimentování s návykovými látkami, rozvíjet povědomí žáků o tom, co takovéto látky dělají s jejich tělem i myslí a vést je k uvědomění si, proč jsou nevhodné. Momentálně se jedná především o žvýkáci tabák či elektronické cigarety.

Ve spolupráci s ŠPP usilujeme o podporu žáků, kteří jsou ohrožení školní neúspěšností a zaměřujeme se na jejich adaptaci a začlenění do třídního kolektivu.

K podpoře příznivého klimatu ve třídách jsou nastaveny pravidelné třídnické hodiny již od 5. ročníku. Na nich se podílí třídní učitelé, školní psycholožka, školní speciální pedagožka a metodikové prevence. V rámci těchto pravidelných setkání, které probíhají obvykle 1x za 14 dní, jsou řešeny aktuální problémy ve třídě a následně vyhodnoceno klima třídy, na základě těchto informací jsou realizovány další preventivní programy. Nápady na aktivity v třídnických hodinách jsou učitelům sdíleny také prostřednictvím ŠPP a formou různých externích školení.

Na naší škole působí školní parlament. Každou třídu reprezentují dva zástupci. Ze školního parlamentu také čerpáme podněty pro preventivní činnost. Školní parlament v průběhu školního roku vymýšlí a organizuje spoustu různě zaměřených akcí pro žáky celé školy, účastní se ale také besed a exkurzí. Žáci parlamentu mají mimo jiné možnost konzultovat vybraná témata s vedením školy a navštívili také radnici, kde hovořili s paní starostkou. Parlament žáky vede k zodpovědnosti, toleranci, demokratickému smýšlení, ale také kreativě či prosociálnímu chování. Účastní se také dobročinných a charitativních akcí (např. sbírka Krabice od bot). Mezi další akce, které spoluorganizovali patří například Den laskavosti, Den duševního zdraví, Den povědomí o rakovině prsu, Den Downova syndromu a spoustu dalších.

U všech žáků se ve škole dále budeme soustředit na vedení k toleranci, spolupráci, respektu a k upevnování vzájemných vztahů mezi žáky, také k dovednosti přiměřeně řešit případné konflikty.

Především je nutné vést žáky ke správnému životnímu stylu, upozorňovat na rizika užívání návykových látek.

5. Cíle MPP

Základním cílem prevence je především předcházení nežádoucím jevům. Úkolem není jevy zcela vymýtit, nýbrž je dostat pod kontrolu, regulovat je a zamezit jejich vzniku a šíření, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u žáků.

5.1. Dlouhodobé cíle

- a) Prevence výskytu rizikového chování
- b) Systém spolupráce se zákonnými zástupci žáků v oblasti prevence rizikového chování a zkvalitnění informovanosti zákonných zástupců o aktuálních problémech (nebezpečí související se šikanou, dále užíváním internetu, tabákových výrobků, alkoholu a jiných návykových látek)
- c) Zlepšování schopnosti žáků činit zodpovědná a informovaná rozhodnutí
- d) Výchova ke zdravému životnímu stylu (ochrana svého fyzického i duševního zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity)
- e) Zkvalitňování právního povědomí
- f) Rozvoj osobnosti žáka a posilování pozitivních životních postojů a hodnot empatie, schopnost pomoci druhým (v rámci rodiny, školy a společnosti)
- g) Podpora sebedůvěry a optimismu v dětech, motivace k plnohodnotnému životu a správnému uspořádání žebříčku hodnot

5.2. Krátkodobé cíle

- a) Podpora **chování v souladu se školním řádem** (úcta k cizímu vlastnictví, nežádoucí projevy chování, záškoláctví, neplnění školních povinností)
- b) **Umění komunikace** nejen mezi vrstevníky, ale i dospělými (respekt, slušnost, etiketa, tolerance, empatie)
- c) Zajištění dostatečných informací o **závislostním chování**, jeho rozpoznávání a možnostech pomoci při jeho výskytu (zneužívání a snadná dostupnost žvýkacího tabáku a elektronických cigaret)

- d) Výchova k **finanční gramotnosti** (informace o finančních institucích, spravování vlastního a rodinného rozpočtu, rizika zadluženosti)
- e) Správné a smysluplné **využití volného času**
- f) Aktivity zaměřené na **rodičovskou veřejnost** (posilovat vzájemnou komunikaci a důvěru, realizovat školní akce určené pro rodiče a žáky – besedy apod.)
- g) Práce s **klimatem třídy** a metodická podpora třídnických hodin
- h) Vedení žáků k toleranci různých způsobů vzdělávání a školní práce
- i) Mapování a hledání ideální volby preventivních metod pro problém sebepoškozování a poruch příjmu potravy
- j) Podpora žáků v toleranci k menšinám (náboženským, genderovým, etnickým...)

6. Realizace MPP

Na realizaci MPP se podílí vedení školy, školní metodikové prevence, školní psycholog, výchovní poradci, speciální pedagogové a ostatní členové pedagogického sboru.

6.1. Trvalé úkoly pedagogických pracovníků

- a) Seznámení se s interními materiály školy (minimální preventivní program, programové aktivity pro třídní učitele, materiály na třídní schůzky, plán akcí na školní rok 2024/2025– zpětná vazba, vyhodnocení dotazníku rizikového chování žáků, aktuální legislativa, třídnické hodiny – témata prevence, evidence a systém specifické prevence)
- b) Účast na proškolení pedagogických pracovníků v problematice rizikových projevů chování u dětí – diagnostika, řešení, prevence, poradenství atd.
- c) Vzájemná kooperace mezi pedagogy
- d) Zakomponování preventivních aktivit do tematických plánů v jednotlivých předmětech
- e) Získávání a posilování důvěry žáků vůči pedagogům
- f) Vnímavost vůči projevům žáků a jejich celkovému chování (vč. jeho změn a změn ve školních výsledcích)
- g) Poskytování informací žákům ve výuce i mimo ni
- h) Včasné upozornění rodičů při výskytu rizikového chování žáků, participace na jeho řešení

- i) Sledování absence žáků
- j) Podpora schopnosti žáků vyjádřit svůj názor, a to především na problém, který se jich dotýká

6.2. Metodické, učební materiály a další pomůcky

- a) Materiály z oblasti prevence rizikových projevů chování jsou pro pedagogy k dispozici v kabinetu ŠMP
- b) Nástěnka ŠMP v přízemí školy, která obsahuje důležité aktuální dokumenty, popř. kontakty na odborníky
- c) Materiály pro prevenci rizikového chování na školní rok 2024/2025 ve školním teamu Školní poradenské pracoviště, složka Prevence rizikového chování
- d) Informace na webových stránkách školy

6.3. Metody a formy práce

V průběhu školního roku plánujeme spolupráci s lektory v rámci připravovaných preventivních programů. Realizace jednotlivých programů bude uzpůsobena podmínkám a aktuální epidemiologické situaci. Další část realizace preventivních programů bude směřovat do třídnických hodin.

Při běžné realizaci využíváme nejčastěji následující metody a formy práce:

- a) výuka (výklad, diskuze, besedy, problémové vyučování, práce s internetem – vyhledávání informací, prezentace, referáty, slohové práce, výtvarné práce)
- b) třídnické hodiny (preventivní programy, diagnostika klimatu třídy)
- c) třídní akce (výlety, školy v přírodě, LVK, soutěže)
- d) individuální, týmová práce s problémovým žákem
- e) besedy a přednášky s odborníky, diskuse
- f) sportovní turnaje
- g) adaptační kurzy – VI. ročník
- h) celoškolní projekty
- i) konzultační hodiny pedagogů školy
- j) poradenská činnost výchovných poradkyň, školních metodiků prevence, školní psychologů, školní speciální pedagožky

k) spolupráce se zákonnými zástupci žáků

6.4. Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

- a) seznámení zákonných zástupců s problematikou rizikových projevů chování u žáků na třídních schůzkách, hovorových hodinách, v nutném případě na mimořádných třídních schůzkách, konzultacích s pedagogy, to vše individuálně i kolektivně
- b) diagnostika a řešení aktuálních problémů se zákonnými zástupci žáků
- c) organizace besed pro rodiče (organizace Práh – téma duševního zdraví, nepornu.cz – ochrana před ohrožením pornografií)

6.5. Preventivní programy a jednorázové akce

Preventivní programy I. st.:

Akce	Třída	Instituce, lektor	Plán
Online ZOO	I. až III. ročník	metodička prevence	celoročně
Prevence rizikového chování v dopravních prostředcích	I. a II. ročníky	Odbor dopravy Magistrát města Brna	celoročně
Dětská práva a povinnosti	V. ročník	Policie ČR	celoročně
Docela velké divadlo Litvínov – „Čert a Káča“	I. ročník	Agentura Jiřího Lazara	Březen 2025

Preventivní programy II. st.:

Akce	Třída	Instituce, lektor	Plán
Adaptační kurz – vícedenní pobyt	VI. A, VI.B., VI.C, VI.M	Třídní učitelé, školní psycholog, lektoři - Aktiv21	září 2024
Blízké vztahy bez násilí	VI.A, VI.B., VI.C, VI.M	Metodik prevence II. stupně	celoročně
pplk. JUDr. Jaromír Badin – Šikana a kyberšikana, zneužívání návykových látek	VI.A, VI.B, VI.C, VI. M	Lektor – Agentura JL	březen 2025
Preventivní program Policie ČR – Právní vědomí	IX.A, IX.B, IX.C	Policie ČR	březen, duben, květen 2024
Žádná tabu před tabulí – sexuální výchova	VII.A, VII.B, VII.C, VII.M	Metodik prevence II. Stupeň, vyučující výchovy ke zdraví	celoročně
Na tělo – prevence v oblasti sexuální výchovy	IX.A, IX.B, IX.C, VIII.A, VIII.B, VIII.C, VIII.M	Lektoři VIDA centrum Brno	podzim 2024
Duševní zdraví	VIII.A, B, C, M	Práh	prosinec 2025
Worshop Anabell – poruchy příjmu potravy	VII.A, VII.B, VII.C, VII.M	Lektoři Anabell	únor, březen 2025

Září 2024 až červen 2025:

Další akce a programy v rámci prevence budou probíhat dle nastavených pravidel. Témata a časy konání jednotlivých programů se mohou změnit podle aktuální potřeby a nutnosti.

Na škole působí celá řada zájmových kroužků sportovních, kulturních a jiných. Jejich seznam je v oficiálních dokumentech školy. Žáci mají také založen žákovský parlament.

Za zmínku stojí také celoroční projekt „Ruku v ruce“, ve kterém má každý prvňáček přiděleného provázejícího deváťáka, který mu pomáhá poznávat školu a zvládnout přechod ze školy mateřské. Na oplátku prvňáček na konci školního roku symbolicky vyprovodí ze základního vzdělávání a rozloučí se s ním.

Pravidelné pracovní semináře určené pro školní metodiky prevence v Poradenském centru – Brno, Sládkova 45.

Pravidelná metodická setkání školních speciálních pedagogů a školních psychologů organizována PPP Brno.

Pravidelná metodická setkání výchovných poradců organizována PPP Brno.

Řešení konkrétních případů spojených s výskytem sociálně nežádoucích jevů.

MPP bude na konci školního roku vyhodnocen.

Mezi další akce působící preventivně na žáky naší školy můžeme zařadit také:

Exkurze:

- pravidelné návštěvy knihovny
- návštěvy muzeí
- divadelní představení
- návštěvu úřadu práce žáky 9. ročníků
- návštěva planetária
- exkurze do VIDA centra
- program na dopravním hřišti
- další...

Soutěže a olympiády:

- Zeměpisná olympiáda
- Logická olympiáda
- Dějepisná olympiáda
- Přírodovědný klokan
- Dopravní soutěž
- Recitační soutěž
- Olympiáda v českém jazyce a Olympiáda v anglickém jazyce
- Mladý chemik
- Matematická olympiáda
- Klokan

- Babylon – soutěž ve čtenářské gramotnosti
- Literární soutěž
- Pěvecká soutěž

6.6. Prevence jako součást výuky

Vybraná témata prevence probíraná v rámci vyučovaných předmětů:

Prvouka (1.-3. ročník):

- zdravá výživa
- zdravý životní styl
- škodlivost návykových látek
- situace ohrožující zdraví nebo život a chování při nich

Přírodověda (4.-5. ročník)

- škodlivost návykových látek
- zdravá výživa a životní styl
- životní prostředí a ekologie

Tělesná výchova (1.-9. ročník)

- první pomoc
- zdravý pohyb

Výchova ke zdraví (6.-7. ročník)

- zdravá výživa a životní styl
- sexuální výchova
- první pomoc
- civilizační choroby a jejich prevence
- vztahy a bezpečí
- duševní zdraví

Přírodopis (8. ročník)

- zdraví
- prevence úrazů
- pohlavní choroby

Výchova k občanství (8.-9. ročník)

- bezpečí v rodině
- práva a povinnosti
- problematika rasismu a xenofobie, diskriminace
- náboženství
- šikana
- komunikace

Člověk a svět práce

- Volba povolání
- Pracovní trh a uplatnění

.....
Mgr. Gabriela Kuběnová
ředitelka školy

.....
RNDr. Renata Závodná
zástupkyně ředitele pro ŠPP

.....
Mgr. Kateřina Černá
metodička prevence pro 1. stupeň

.....
Mgr. Vendula Petrovská
Školní speciální pedagožka, metodička
prevence pro II. stupeň

.....
Mgr. Dušana Jurková
školní psycholožka